



Warszawa, 12 kwietnia 2016r.

Minister Zdrowia

ZPŚ.070.15.2016

dot. BPS 1043-13-240116

Pan

Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 18.04.16
nr 2373 podpis. K

Szanowny Panie Marszałku.

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Waldemara Sługockiego na 13. posiedzeniu Senatu w dniu 18 marca 2016 r., przekazane przy piśmie z dnia 24 marca 2016 r., w sprawie regulacji dotyczącej wskazania osób uprawnionych do stwierdzania zgonu i wystawiania kart zgonu, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Aktualnie kwestie stwierdzania zgonu oraz wystawiania karty zgonu reguluje ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2126), zwana dalej „ustawą o cmentarzach”, oraz wydane na jej podstawie akty wykonawcze, w tym rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 sierpnia 1961 r. w sprawie stwierdzenia zgonu i jego przyczyny (Dz. U. poz. 202), jak również art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2015 r. poz. 464, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o zawodach lekarza”. Zgodnie z ustawą o zawodach lekarza, osobą uprawnioną do stwierdzenia zgonu jest lekarz, na podstawie osobiście wykonanych badań i ustaleń, z zastrzeżeniem sytuacji określonych w odrębnych przepisach. Uprawnienie to znajduje odzwierciedlenie w art. 11 ust. 1 ustawy o cmentarzach, określającym krąg podmiotów upoważnionych do stwierdzania zgonu oraz w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 3 sierpnia 1961 r. w sprawie stwierdzenia zgonu i jego przyczyny.

Tak więc, osobą uprawnioną do stwierdzenia zgonu, a następnie do wystawienia karty zgonu w świetle art. 43 ustawy o zawodach lekarza jest lekarz, który stwierdza zgon i wystawia kartę zgonu na podstawie przeprowadzonych osobiście badań.

Z uwagi na fakt, iż zawód felczera czy położnej wiejskiej (w myśl ww. rozporządzenia osoby te także mogą wystawić kartę zgonu) są obecnie zanikającymi zawodami i brzmienie tych przepisów jest w obecnym stanie prawnym i faktycznym archaiczne,



zasadnym jest przyjęcie, że do stwierdzenia zgonu i wystawienia karty zgonu jest uprawniony lekarz. Zarówno *ustawa o cmentarzach*, *ustawa o zawodach lekarza* jak i wskazane powyżej rozporządzenie nie określają szczegółowych wymagań dotyczących posiadania specjalizacji, stażu czy kwalifikacji takiego lekarza. Bez znaczenia dla korzystania z tego uprawnienia jest fakt prowadzenia przez niego indywidualnej albo indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej lub pozostawania w stosunku pracy z publicznym czy też niepublicznym zakładem opieki zdrowotnej.

Jednocześnie zgodnie z art. 11 ust. 1 *ustawy o cmentarzach* wynika, iż obowiązki osoby powołanej przez starostę powstają wyłącznie w przypadku braku lekarza zobowiązanego do stwierdzania zgonu. Użyta w przedmiotowym przepisie nomenklatura nie jest tożsama z aktualnie obowiązującą, niemniej jednak nie wyklucza możliwości finansowania przez starostę nałożonych przez *ustawę o cmentarzach* czynności polegających na stwierdzeniu zgonu i jego przyczyny. Zasadnym jest, aby osobą powołaną przez starostę do stwierdzenia zgonu był lekarz posiadający prawo wykonywania zawodu.

Zadanie nałożone art. 11 ust. 2 *ustawy o cmentarzach* uszczegóławia zadanie wymienione w art. 4 ust. 1 pkt 2 *ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445, z późn. zm.), ma charakter przedmiotowy oraz przykładowy w tym znaczeniu, że doprecyzowanie tych zadań i kompetencji następuje poprzez ustawy szczegółowe. Takie stanowisko potwierdza wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 lipca 2002 r. (I SA/Ka 631/02, ONSA 2003, nr 4, poz. 133) „*Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym powiat jest zobowiązany do wykonywania zadań publicznych w takim zakresie, jaki wynika z ustaw; o tym, czy i jakiego rodzaju zadania ciążą na powiecie, decydują przepisy materialnego prawa administracyjnego, według których powinny być rozstrzygnięte wątpliwości dotyczące rozróżnienia zadań gminnych i powiatowych*”. Podkreślenia wymaga, że omawiany obowiązek został nałożony na starostów z dniem 1 stycznia 1999 r. *ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa* (Dz. U. poz. 668). W takim przypadku również nieokreślenie w przepisach ww. rozporządzenia zasad pokrywania wydatków związanych z wykonaniem oględzin przez osobę, o której mowa w art. 11 ust. 2 *ustawy o cmentarzach* nie powinno stanowić przeszkody dla wykonania wspomnianego obowiązku ustawowego.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 *ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym*, powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym,

we wskazanych w ustawie zakresach. Zgodnie z ust. 3 przedmiotowej ustawy: „ustawy mogą określać inne zadania powiatu”. W myśl wyroku WSA w Gliwicach z dnia 3 czerwca 2008 r. (Nr akt IV SA/GI 66/08) „w przeciwieństwie do gminy powiat może wykonywać tylko zadania wyraźnie przypisane mu przez ustawodawstwo. Właściwość powiatu do realizacji zadań własnych dotyczyć może tylko lokalnych zadań o charakterze ponadgminnym i zadania te muszą wyraźnie wynikać z przepisów prawa materialnego”. A zatem można przyjąć, że powołanie osoby przez starostę może być zadaniem własnym powiatu, zaś wysokość wynagrodzenia leży w gestii stron umowy łączącej powiat i tę osobę/osoby. Delegację w tym zakresie daje *ustawa o cmentarzach*, albowiem zgodnie z art. 11 ust. 2 *ustawy o cmentarzach* - jeśli jest niemożliwe ustalenie zgonu i jego przyczyny przez lekarza, leczącego chorego w ostatniej chorobie, to stwierdzenie zgonu i jego przyczyny powinno nastąpić w drodze oględzin dokonywanych przez lekarza lub, w razie jego braku, przez inną osobę, powołaną do tej czynności przez właściwego starostę. Jak wskazano powyżej, przepisy prawa nie wykluczają aby osobą taką był lekarz.

Niemniej jednak, ze względu na zmieniające się przepisy dotyczące zasad funkcjonowania opieki zdrowotnej oraz fakt, iż dotychczasowe brzmienie przepisów *ustawy o cmentarzach* oraz jej aktów wykonawczych budzi rozliczne wątpliwości interpretacyjne, podnoszone przez Pana Senatora kwestie wymagają doprecyzowania oraz dostosowania do aktualnej sytuacji prawnej, tak aby zapewnić przejrzystość i kompatybilność z innymi przepisami regulującymi omawiane sprawy. Dlatego też Ministerstwo Zdrowia przewiduje zweryfikowanie istniejących zasad stwierdzania zgonu, związanej z tym organizacji systemu ochrony zdrowia, z uwzględnieniem sposobu finansowania osób wykonujących czynności związane ze stwierdzeniem zgonu i wystawieniem karty zgonu. Podjęte zostaną prace nad projektem przepisów regulujących całokształt spraw związanych ze wskazanymi powyżej zagadnieniami.



Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETARZ STANU

Marek Tombarćkiewicz